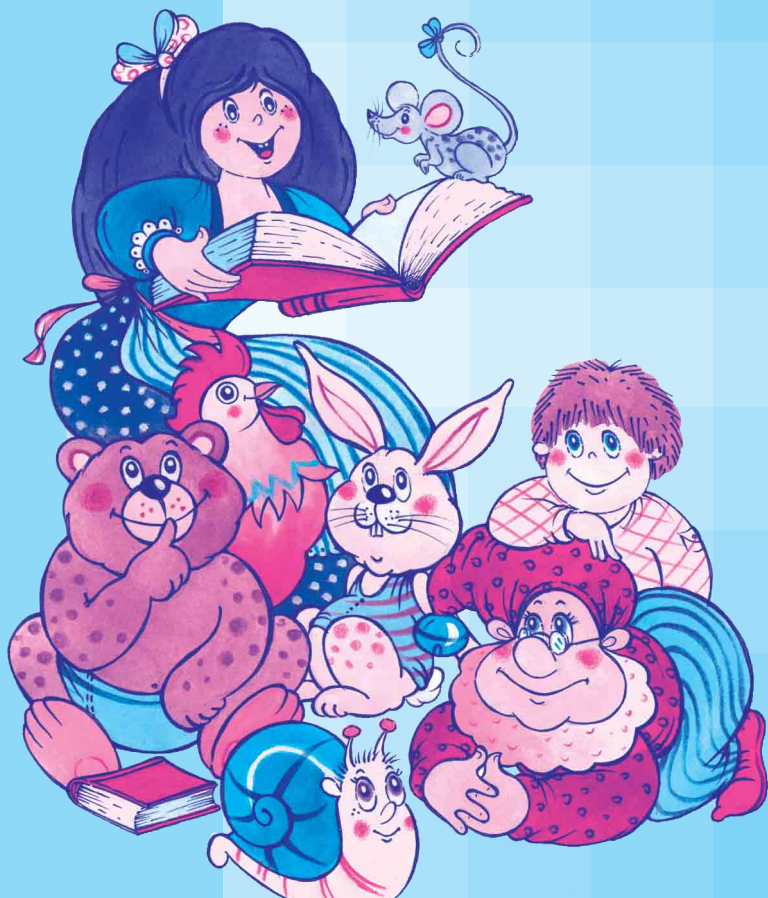

2.
ročník

Mi mo čítankové čítanie

Metodické poznámky

www.orbispictus.sk

Autorky

PaedDr. Dana Kovárová

Mgr. Alena Kurtulíková

Design Ladislav Blecha

Illustrations Jaroslava Kolačková

Vydal © Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r. o.

Miletičova 7, 821 08 Bratislava

Manažérka-redaktorka PhDr. Sylvia Madarášová

Zodpovedný redaktor Mgr. Ľubomír Lábaj

Predtlačová príprava Helondia, s. r. o., Bratislava

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky udelilo odporúčaciu doložku na dielo *Mimočítankové čítanie pre 2. ročník základných škôl* prípisom číslo CD-2009-29720/27721-3:911 zo dňa 30. 7. 2009 a odporučilo ho ako doplnkový pracovný zošit k slovenskému jazyku pre 2. ročník ZŠ s metodickou príručkou. Doložka má platnosť 5 rokov.

Všetky práva vyhradené! Kopírovať, rozmnožovať a šíriť toto dielo alebo jeho časť bez súhlasu vydavateľa je trestné.

Dana Kovárová – Alena Kurtulíková

**Mi
mo**
**čítankové
čítanie**

Metodické poznámky

*OrbisPictusIstropolitana
Bratislava*

Obsah

Úvod	3
1. Čo je čítanie?	4
<i>Osvojovanie si čítania</i>	4
<i>Metódy čítania</i>	6
2. Základné predpoklady úspešného nácviku čítania	7
<i>Percepčné schopnosti</i>	7
<i>Očné pohyby</i>	7
<i>Učiteľ a kvalita jeho výučby čítania</i>	8
<i>Vhodné rodinné prostredie</i>	8
3. Možné príčiny ťažkostí pri osvojovaní si čítania	9
4. Dyslexia	10
<i>Typické príznaky dyslexie</i>	10
<i>Kedy nemožno hovoriť o dyslexii?</i>	11
<i>Odporúčania, ako pristupovať k žiakom s dyslexiou</i>	11
<i>Základné zásady prístupu učiteľa k žiakovi s dyslexiou</i>	11
<i>Význam čítania</i>	12
5. Štruktúra pracovného zošita a všeobecné pokyny na prácu s ním	13
<i>Nácvičné tabuľky</i>	14
6. Metodické návody a námety na prácu s témami v pracovnom zošite	15
7. Literatúra	30
<i>Nácvičné tabuľky</i>	31

Úvod

Vážené kolegyně a kolegovia,

súčasnú zvyšujúcu sa spoločenskú nároky si vyžadujú neustále zvyšovanie vzdelanostnej úrovne dorastajúcej generácie. Vzdelávanie je zložitý proces, ktorý prináša nové poznatky, ale aj problémy. Vedomostný kapitál jedinca a najmä jeho základy získané od začiatku školskej dochádzky sú dôležité pre jeho budúce uplatnenie sa v živote. Jedným zo základných pilierov vzdelávania je osvojenie si správnej techniky čítania s porozumením. Aby sa žiaci vedeli správne orientovať v narastajúcom množstve informácií, musia vedieť dobre čítať, spracovať prečítané, selektovať informácie a využiť ich.

V súčasnom uponáhľanom živote rodičia pre mnoho pracovných povinností čítajú deťom čoraz menej a nemajú čas sa im venovať. Tým, že rodič nenachádza čas siahnúť po literatúre, stáva sa negatívnym čitateľským vzorom pre svoje dieťa. V súčasnosti sa čítanie väčšinou obmedzuje len na „listovanie“ bulvárnych časopisov a novín. Čítanie beletrie, príp. náučnej literatúry sa v mnohých rodinách vytráca.

Podľa výskumov klesá predaj detskej literatúry. Veľa detí inklinuje k počítačovým hrám, pozeraniu televízie, videa, ktoré sú pre ne atraktívnejšie, ľahšie dostupné a menej namáhavé na vnímanie. Čítanie sa dostáva pre dieťa v období formovania čitateľských zručností do úzadia, čo má negatívny vplyv aj na výsledky v škole.

Naším cieľom je pomôcť žiakom, aby sa stali zručnými a dobrými čitateľmi s kladným vzťahom k čítaniu. Texty a úlohy sme koncipovali tak, aby čítanie nebolo pre malých čitateľov nočnou morou, ale aby mali z neho radosť a potešenie.

Veríme, že pracovný zošit *Mimočítankové čítanie* pomôže vašim žiakom a pre vás bude dobrou učebnou pomôckou. Želáme vám veľa radosti, zábavy a dobrých výsledkov pri práci s pracovným zošitom.

Autorky

Čo je čítanie?

Schopnosť čítať je základnou vlastnosťou človeka, predpokladom pre jeho všestranný rozvoj a uplatnenie sa v spoločnosti.

Čítanie patrí medzi komunikačné prostriedky a je to druh rečovej produkcie. „Čítanie možno charakterizovať ako druh rečovej činnosti, pri ktorej slovo, veta, reč v optickej podobe (videná, impresívna reč) je podnetom, vyvolávajúcim u človeka myšlienkové pochody. Čítanie je teda zbehosť v transponovaní tlačenej alebo písanej textu do vedomia čitateľa – východiskom je tu viditeľný jazykový prejav, prostriedkom je technika čítania, cieľom a hlavným výsledkom je porozumenie obsahu“ (*Bajo 1983, s. 61*).

Dobrym a zručným čitateľom sa stáva len ten, kto ovláda správnu techniku čítania a chápe obsah prečítaného.

Osvojovanie si čítania je psychický proces, ktorý je ovplyvnený vnútornými danosťami človeka a vonkajšími vplyvmi, ktoré tieto danosti rozvíjajú. Medzi ne predovšetkým patria:

- a) genetické predpoklady – vlohy pre čítanie,
- b) duševná a telesná vyspelosť jedinca,
- c) neporušená centrálna nervová sústava,
- d) dobré intelektuálne predpoklady,
- e) primerané rodinné prostredie,
- f) správny proces výučby.

Psychické funkcie potrebné na čítanie dozrievajú v období pred nástupom do školy. Môžu sa však v dôsledku rôznych príčin rozvíjať rozdielne, čo sa môže prejavovať nedostatkami v čítaní.

Osvojovanie si čítania

Osvojovanie si čítania prebieha v troch fázach:

1. čitateľ zrakom zachytáva sústavu grafických znakov,
2. grafické znaky prevádza do sústavy zvukových znakov,
3. zvukové znaky dostávajú príslušný význam.

Proces osvojovania si čítania nemusí prebiehať u každého jedinca plynulo, naopak v ktorejkoľvek fáze sa môžu vyskytnúť ťažkosti. Ak žiak nezvládne techniku čítania v jeho počiatočných fázach, stráca motiváciu k čítaniu, stáva sa slabým čitateľom a rozsah jeho ťažkostí sa neustále zväčšuje. Takýto žiak nechápe

obsah prečítaného a horšie sa orientuje v texte. Často je sústredený na technickú stránku čítania a všetko ostatné mu uniká. Dôsledkom je strata záujmu o čítanie, ktorá trvá až do dospelosti.

Úspešné porozumenie prečítanému textu predpokladá u žiakov pochopenie významu jednotlivých slov, slovných spojení, rôznych výrazov, viet i textov. Na základe pochopenia významu i obsahu sú žiaci schopní využívať získané poznatky, aplikovať ich pomocou logických postupov, konfrontovať ich a rozlišovať. Schopnosť porozumenia obsahu textu vychádza z úrovne rozvoja myslenia a abstrakcie žiakov.

Čítanie u čitateľa kultivuje reč, obohacuje slovnú zásobu, vzbudzuje emocionálne prežívanie a pôsobí na estetickú orientáciu. Čím má žiak lepšie podmienky na čítanie, tým sa kvalita jeho čítania zvyšuje. Dôležité je, aby rodič čítal dieťaťu už od útleho veku. Výskumy dokazujú, že v rodine, v ktorej má kniha významné postavenie, vyrastajú žiaci s dobrými čitateľskými zručnosťami a návykmi. Takíto žiaci sú samostatnejší, ľahšie sa učia, zvládajú cudzie jazyky a čítanie je pre nich zábavou. Vedia sa orientovať v informáciách a dokážu rýchle reagovať na prečítaný text.

U začínajúcich čitateľov zohráva dôležitú úlohu motivácia k čítaniu. Stereotyp pri nácviiku detí odpuďzuje – pestrosť, súťaž a hrovosť v učení ich príťahuje. Učiteľ má významné postavenie pri formovaní vzťahu žiaka ku knihe. Správnym vedením a výberom vhodnej literatúry si žiak buduje pozitívny vzťah ku knihám.

Efektivita čítania závisí od dobre zvládnutej techniky čítania a od porozumenia textu. Medzi základné techniky čítania podľa V. Oberta (1998, s. 25) patrí:

1. Zoskupovanie hlások, resp. zostavenie slabík so zodpovedajúcimi grafickými znakmi – písmenami.
2. Skladanie výrazov ako ustálených spôsobov jazykového vyjadrenia z hlások (písmen) a zo slabík.
3. Rozpoznávanie a prečítanie jednoduchých výrazov.
4. Porozumenie (základnému) významu prečítaných výrazov a viet.
5. Identifikovanie neznámych výrazov prostredníctvom využitia:
 - a) techniky konvergentnosti (zbiehavosti) hlások (písmen),
 - b) kontextu,
 - c) analýzy slov a viet,
 - d) slovníkov.
6. Rozvíjanie zručností hlasného čítania prostredníctvom:
 - a) správneho čítania so správnu výslovnosťou a s prirodzenou, relatívne čistou dikciou,
 - b) logického reťazenia (viazania) významových úsekov a viet, ktoré patria k sebe, a súbežného ohraničovania celkov náležitými pauzami,
 - c) plynulého čítania v zodpovedajúcom tempe,

- d) uskutočňovania vopred pripraveného čítania textu a s následnou demonštráciou kolektívneho (zborového) čítania (prednesu), spevu a hry.
7. Rozvíjanie tichého, primerane rýchleho, plynulého čítania s porozumením.

Metódy čítania

Aby učiteľ vychoval zo žiaka dobrého a zručného čitateľa, ktorý bude schopný získavať vedomosti pre uplatnenie sa v živote, musí vynaložiť vo vyučovacom procese veľké úsilie. Tento cieľ môže dosiahnuť najmä správne zvolenými metódami, formami a spôsobmi vyučovania. Medzi základné metódy vo výučbe čítania patria:

1. Hlasné čítanie

Pri tejto metóde žiak číta text nahlas. Učí sa počúvať a kontrolovať, čo číta a ako číta. Zároveň vníma intonáciu, silu hlasu a rýchlosť čítania. Tento typ čítania napomáha žiakovi zdokonaľovať sa v technike čítania.

2. Tiché čítanie

Pri tejto metóde žiak číta text potichu. Vo vyučovacom procese slúži zväčša na samostatnú prácu. Učiteľ kontroluje, do akej miery žiak pochopil učivo, ktoré si prečítal tichým čítaním, a ako ho vie využiť v praxi.

Medzi metódy nácviku čítania patria:

Analyticko-syntetická metóda

Najstaršia a najrozšírenejšia metóda výučby čítania. Žiaci si najskôr osvojujú jednotlivé písmená, ktoré skladajú do slabík a neskôr do slov.

Globálna metóda

Metóda vychádza z postrehovania celých slov, pri ktorom žiak číta konkrétny význam daného slova.

Sfumato – splývavé čítanie

Podstatou tohto čítania je viazané spájanie hlásky na hlásku.

Elkoninova metóda

Vychádza z tréningu fonemického uvedomovania. Podstatou tejto metódy je spoznávanie zvukovej štruktúry materinského jazyka, ktorá je základom pre následné oboznamovanie sa s písmenami. Ťažiskom pre túto metódu nácviku čítania je rozvíjanie fonematických schopností u detí v predškolskom veku.

Základné predpoklady úspešného nácviku čítania

Percepčné schopnosti

Medzi percepčné schopnosti patria zraková a sluchová percepcia, ktoré majú dôležité postavenie pri osvojovaní si čítania. Obe percepcie sa u detí rozvíjajú ešte v predškolskom veku.

Bez dobre rozvinutého zrakového a sluchového vnímania je proces osvojovania si čítania problematický. Sú to dôležité funkcie, ktoré spracovávajú informácie prichádzajúce do mozgu. Narušenie týchto funkcií môže zapríčiniť obmedzenie schopnosti naučiť sa čítať a môže viesť až k neschopnosti naučiť sa čítať.

Znížená zraková percepcia môže spôsobiť, že žiak si pri nácviku čítania nezapamätá tvary písmen, zamieňa si písmená, ťažko si vybavuje písmená, slabiky a slová.

Pri narušenej sluchovej percepcii nedostatočne rozlišuje jednotlivé hlásky, nedokáže spájať hlásky do slabík, slov a naopak rozložiť slová na slabiky a hlásky. Často nerozlišuje dĺžku slabík, rytmus slov a viet. Žiak tak číta jednoliato a monotónne.

Obe percepcie sú navzájom prepojené. Pri čítaní dochádza k spájaniu videného obrazu so zvukovým obrazom hlások, slabík a slov. Ak je len jeden z nich narušený, môže mať dieťa veľké ťažkosti pri nácviku čítania.

Očné pohyby

Rýchlosť a správnosť čítania závisí od kvality motoriky očných pohybov. Oči pri čítaní vykonávajú plynulé mikropohyby v smere zľava doprava. Sú schopné fixovať naraz viacero písmen, preto sa čítanie stáva plynulé a bez výskytu chýb. Porucha motoriky očných pohybov sa častejšie vyskytuje u dyslektikov a u detí so zníženými čitateľskými schopnosťami, ktoré sú spôsobené oneskoreným vývinom. Takéto deti pri čítaní preskakujú – vynechávajú riadky, slová, vety. Pri čítaní sa vracajú späť k už prečítanému slovu, čím im uniká obsah prečítaného. Ťažko sa sústreďujú a orientujú v texte. Poruchy očných pohybov môžu byť zapríčinené aj nesprávnou koordináciou očí pri binokulárnom videní a pri citlivosti očí na svetlo.

Učiteľ a kvalita jeho výučby čítania

Jedným z činiteľov, ktoré vplyvajú na celkovú úroveň čitateľských schopností a zručností žiaka, je aj kvalita prípravy učiteľa na vyučovanie, kvalita výučby čítania a osobnostné črty učiteľa. Cieľom učiteľa musí byť, aby tieto schopnosti a zručnosti žiak dokázal aplikovať v živote.

Učiteľ má byť vzorom pre žiaka v utváraní kladného vzťahu ku knihám, iným písaným textom (noviny, časopisy) a umeniu.

Dobrý učiteľ:

- dodržiava zásady a postupy správneho nácviku techniky čítania s porozumením,
- rešpektuje individuálne osobitosti každého žiaka,
- spravodlivo hodnotí čitateľské výkony žiakov,
- tolerantne pristupuje k dyslektikom, slabším žiakom a neporovnáva ich s výbornými žiakmi,
- sprístupňuje čítanie žiakovi vhodne zvolenými metódami a formami,
- vyučovacie hodiny realizuje hrovou a pútavou formou tak, aby aj slabý čitateľ nebol frustrovaný z neustálych neúspechov, ktoré ho odrádzajú od čítania,
- povzbudzuje žiakov k čítaniu a učí ich byť aktívnymi prijímateľmi získaných informácií,
- učí žiakov nachádzať a spracovávať získané informácie,
- pomáha žiakom získavať vzťah k čítaniu.

Vhodné rodinné prostredie

Rodinné prostredie je významným činiteľom pri formovaní pozitívneho vzťahu žiaka k čítaniu. Nie každé dieťa má vytvorené ideálne podmienky na čítanie (napr. nedostatočne vybavená domáca knižnica, neexistencia vlastného kútika, zlé bytové podmienky, ľahostajnosť rodičov, nestabilita rodiny...).

Optimálne podmienky v rodine na formovanie pozitívneho vzťahu k čítaniu sú, ak:

- rodičia čítajú deťom od najútlejšieho veku,
- sú rodičia pre dieťa vzorom,
- je rešpektovaná jednotná výchova dieťaťa od oboch rodičov,
- sú rodičia dobrým radcom pri výbere kníh pre svoje dieťa,
- rodičia vedú rozhovor s dieťaťom o prečítanej knihe,
- dieťa nachádza v rodičoch oporu pri vysvetľovaní neznámych pojmov,
- si rodič vie nájsť čas a vytvorí správnu atmosféru pre prípravu svojho dieťaťa na vyučovanie.

Možné príčiny ťažkostí pri osvojovaní si čítania

Ťažkosti, ktoré dieťa pri čítaní má, môžu byť zapríčinené rôznymi faktormi:

- nedostatočné vlohы pre čítanie,
- genetické dispozície,
- vývinová nezrelosť,
- poškodenie centrálnej nervovej sústavy (organického pôvodu, po úraze),
- oslabené perцепčné schopnosti (zraková, sluchová perцепcia),
- rečová slabosť (legasténia),
- oneskorený vývin reči,
- rečové poruchy,
- slabé sociálne prostredie,
- rodinná výchova (predovšetkým perfekcionistická, ľahostajná a ambivalentná),
- samotný učiteľ a kvalita jeho výučby,
- vývinová porucha učenia (dyslexia),
- poruchy pozornosti (ADHD, ADD),
- znížené intelektuálne schopnosti,
- nedostatočne vyzretá schopnosť priestorovej orientácie.

V roku 1968 Svetová neurologická federácia definovala dyslexiu nasledovne: „Špecifická vývojová dyslexia je porucha prejavujúca sa neschopnosťou naučiť sa čítať aj napriek tomu, že sa dieťaťu dostáva bežného výukového vedenia, má primeranú inteligenciu a sociokultúrnu príležitosť. Je podmienená poruchami v základných poznávacích schopnostiach, pričom tieto poruchy sú často konštitučného pôvodu“ (*Bajo 1983, s. 68*).

Ide o deti intelektuálne dostatočne vyspelé, ktoré nemajú výrazné ťažkosti v iných vyučovacích predmetoch, ale majú zníženú schopnosť naučiť sa čítať. I napriek tomu, že majú výborného učiteľa, dobrú podporu zo strany rodičov, vyskytujú sa u nich problémy s čítaním a majú z neho strach. Neustály neúspech v dosahovaní lepších čitateľských výsledkov môže spôsobiť, že žiak:

- odmieta alebo sa vyhýba čítaniu,
- stagnuje jeho slovná zásoba,
- stáva sa nepozorným, impulzívnym, čo môže vyústiť do negatívneho vzťahu k učiteľovi,
- dostavuje sa asociálne správanie (agresivita, záškoláctvo).

Dyslexia sa prejavuje už v počiatočných ročníkoch školskej dochádzky. Dôležitá je včasná diagnostika, ktorá pozostáva z psychologickkej a špeciálnepedagogickkej diagnostiky v pedagogicko-psychologickej poradni. Ak nie je žiakovi podaná včas pomocná ruka, je veľmi často považovaný za lenivého, slabého, hlúpeho, prípadne mentálne retardovaného.

Typické príznaky dyslexie

- obrazové zámeny písmen (k – h, r – z, b – d – p, t – d) a slabík,
- smerové zámeny (žiak číta opačným smerom sprava doľava),
- nedočítavanie koncov slov,
- vynechávanie slov, preskakovanie riadkov,
- komolenie slov,
- vsúvanie hlások do slov, ktoré tam nepatria,
- nesprávne pochopenie obsahu textu,
- neschopnosť zreprodukovať prečítaný text,
- nízka rýchlosť čítania,

- chyby fonematického rázu (šiška – siska, siška, šiska),
- prítomnosť dvojitého čítania,
- ťažkosti v spájaní hlások do slabík a slabík do slov, v čítaní slov, v ktorých sa vyskytujú spoluhláskové skupiny,
- zlá orientácia v texte (navonok vytvára dojem nepozornosti).

Žiaci s vývinovou poruchou učenia – dyslexiou – sú hodnotení podľa Zákona č. 245/2008 Z. z. z 22. mája 2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 55, ods. 4 a príslušných metodických pokynov vydaných MŠVVaŠ SR.

Kedy nemožno hovoriť o dyslexii?

Niekedy sa môže učiteľovi žiak javiť ako dyslektik. Avšak mnohokrát výsledky psychologického a špeciálnopedagogického vyšetrenia ukážu, že nesprávne osvojovanie si čítania je zapríčinené:

- intelektuálnou kapacitou žiaka, ktorá je pod hranicou normy,
- zrakovým alebo sluchovým defektom,
- nedostatočnou domácou prípravou na vyučovanie,
- nekvalitnou výučbou,
- netrpezlivosťou učiteľa (učiteľ nedokáže tolerovať pomalšie psychomotorické tempo žiaka v čítaní i napriek tomu, že žiak číta technicky správne),
- nerešpektovaním osobitostí jedinca.

Odporúčania, ako pristupovať k žiakom s dyslexiou

Porucha čítania má vplyv na celý vyučovací proces. Nedostatočne zvládnutá technika čítania s porozumením ovplyvňuje dosahovanie optimálnych výsledkov aj v ostatných vyučovacích predmetoch. Je potrebné zvoliť vhodný prístup k takýmto žiakom a „netrestať“ ich za to, za čo nemôžu.

Základné zásady prístupu učiteľa k žiakovi s dyslexiou

1. netrestať žiaka zlou známkou za chybné, ťažkopádne, pomalé čítanie spôsobené vývinovou poruchou,
2. nekarhať žiaka za zlú orientáciu v texte, keď nevie, kde ostatní žiaci čítajú,
3. tolerovať čítanie po slabikách,

4. nevyvolávať žiaka na dlhé hlasné čítanie,
5. zadávať žiakovi na domácu úlohu primeranú dĺžku textu,
6. umožniť žiakovi používať pomôcky (čítacie okienko, podložku pod čítaný riadok, čítacie tabuľky a pod.),
7. ťažšie slová z textu vopred precvičiť čítaním z tabule a z knihy,
8. v predmetoch, v ktorých je dyslektik závislý od čítania textu, kontrolovať pochopenie prečítaného textu (napr. slovné úlohy v matematike, prírodoveda...),
9. vo výučbe cudzieho jazyka overovať vedomosti ústne a zameriavať sa na zvládnutie slovnej zásoby a základných fráz,
10. neporovnávať prácu a výsledky dyslektika s ostatnými žiakmi,
11. pozitívne stimulovať pochvalou za snahu a kladne hodnotiť dosiahnuté (aj malé) úspechy.

Význam čítania

Čítanie napomáha:

- obohacovaniu aktívnej slovnej zásoby,
- rozvoju vnútornej, vonkajšej a písanej reči,
- zrakovej a sluchovej fixácii gramatických javov,
- rozvoju fantázie žiaka,
- vyzrievaniu psychických funkcií – abstraktnému mysleniu, schopnosti triediť, generalizovať,
- pôsobí terapeuticky – žiak pri čítaní relaxuje,
- pozitívne pôsobí na psychiku jedinca – prostredníctvom biblioterapie (liečba čítaním) získava správny model správania a konania prostredníctvom kladných literárnych postáv,
- získavaniu poznatkov, vedomostí, užitočných informácií a príjemných zážitkov.

Štruktúra pracovného zošita a všeobecné pokyny na prácu s ním

Pracovný zošit *Mimočítankové čítanie* slúži ako mimočítanková pomôcka na hodiny literárnej výchovy pre 2. ročník ZŠ. Jeho cieľom je zdokonaľiť technickú stránku čítania s porozumením, naučiť žiakov pracovať s textom, obohatiť ich slovnú zásobu, ako aj posilniť pozitívny vzťah k čítaniu.

Pracovný zošit obsahuje 23 tém (textov a úloh) s rôznym zameraním. Témy sú zoradené podľa stupňa náročnosti. Vyznačujú sa pestrosťou a rozmanitosťou. Žiak v nich získa nové informácie, vyvodí závery a citovo sa angažuje.

Práca s každou témou pozostáva z troch základných častí:

1. Prípravná fáza

Je zameraná na očné gymnastiku, pozornosť a zrakovú diferenciaciu. Rovnako precvičuje plynulý pohyb očí v smere zľava doprava. Úlohy prípravnej fázy sa nachádzajú vždy v úlohe pred hlavným textom. Sú rôznorodé a žiaci by ich mali riešiť spoločne a naraz. Učiteľ sleduje a usmerňuje žiakov pri riešení týchto úloh a dodržiavaní správneho smeru očných pohybov.

2. Čítanie s porozumením

Je zamerané na čítanie a oboznámenie sa s obsahom textu. Čítaním a reprodukciou si žiak obohacuje svoju slovnú zásobu.

Vo výučbe čítania prevláda prevažne hlasné frontálne čítanie. Odporúčame učiteľom, podľa vlastného uváženia, využívať pri čítaní textov aj iné metódy a formy čítania, ako sú:

- tiché čítanie,
- polohlasné čítanie,
- čítanie v dvojici (párové čítanie),
- čítanie v menších skupinách,
- čítanie v skupinách podľa pohlavia,
- striedavé čítanie.

3. Práca s textom

Žiak v tejto fáze vypracúva úlohy, ktoré vyplývajú z textu. Učí sa spracovávať informácie a spájať získané vedomosti s predchádzajúcimi poznatkami.

Úlohy zamerané na prácu s textom, ktoré nadväzujú na čítanie, môže učiteľ modifikovať a prispôbovať podľa situácie a zloženia triedy. Učiteľ si môže ur-

čiť, či úlohy budú žiaci vypracovávať individuálne, alebo v skupinách, prípadne celá trieda frontálne.

Odporúčame využívať tie formy vyučovania, ktoré žiakov vedú k vzájomnej spolupráci a kooperácii v skupine.

V úlohách sú použité rôzne tvary písma v rôznom smere. Ich úlohou je naučiť žiakov postrehnúť dané písmená, slabiky alebo slová. Zároveň slúžia na precvičenie pozornosti a zrakovej percepcie.

Žiak sa učí citovo prežívať určité situácie, vyjadriť vlastný postoj k správaniu a konaniu aktérov deja verbálnymi a neverbálnymi prostriedkami. Nachádzajú sa tu úlohy na neverbálnu komunikáciu – vyjadrenie situácie, pocitov, vlastností pantomímou, pohybom a mimikou.

Nácvičné tabuľky

Na konci pracovného zošita sú zaradené nácvičné tabuľky, ktoré slúžia na precvičovanie slov s písmenami **b, d**.

Na konci tejto príručky sa nachádzajú ďalšie nácvičné tabuľky na precvičovanie slov s písmenami **p, m, n** a slová s **dvojhĺskami**, ktoré deťom najčastejšie spôsobujú ťažkosti v čítaní. Tabuľky si môže učiteľ pre žiakov kopírovať.

Ako pracovať s tabuľkami:

- Čítanie slov v tabuľkách precvičujeme v takom poradí, ako sú v nich slová uvedené.
- Tabuľky môžu žiaci čítať individuálne, v skupinkách, frontálne.
- Žiaci, ktorí si zamieňajú príslušné písmená, si precvičujú čítanie z tabuliek častejšie.
- Slová v tabuľkách čítajú žiaci najprv v riadkoch a potom v stĺpcoch.
- Ak žiaci zvládnu plynulo čítať slová v riadkoch a stĺpcoch, čítajú slová striedavo (napr. každé druhé slovo alebo čítajú tretie slovo v druhom riadku, stĺpci a pod.).

Metodické návody a námety na prácu s témami v pracovnom zošite

Myšiacik Miško (s. 2 – 3)

1 Návnik očných pohybov v smere šípky. Žiaci čítajú spoločne nahlas slabiky v okienkach. Zrakom a sluchom by mali postrehnúť – bez učiteľovho upozornenia – vzniknuté slová a slovné spojenie.

Odporúčanie pre učiteľa: Po prečítaní textu žiaci tieto slová a slovné spojenie vyhľadajú v texte.

2 Čítanie textu. Žiaci spoločne prečítajú text nahlas.

Odporúčanie pre učiteľa: Ak sa v triede vyskytujú slabší čitatelia, je vhodné text prečítať aj inou formou, napr.: hlasným čítaním v dvojici (slabší čitateľ s dobrým čitateľom), striedavým čítaním (každý žiak prečíta jednu vetu).

3 Žiaci ústne odpovedajú na otázky.

Odporúčanie pre učiteľa: Otázky si môžu žiaci dávať v dvojiciach. Cvičenie môže učiteľ realizovať ako súťaž. Odpovede môžu žiaci vyjadriť:

- neverbálne, znakom, napr.: odpoveď *áno* vyjadria žiaci položením ruky na čelo, odpoveď *nie* položením ruky na plece;
- sloвне podľa skutočnosti vychádzajúcej z textu.

4 Úloha je zameraná na orientáciu v texte. Žiaci vyhľadávajú a dopíšu chýbajúcu časť vety z textu.

Odporúčanie pre učiteľa: Žiaci môžu pracovať v dvojiciach. Táto forma práce je vhodná predovšetkým pre prácu so slabšími žiakmi (slabší žiak – dobrý žiak).

5 Úloha cvičí postreh a logické uvažovanie. Žiaci nájdu 5 chýb: *otočené hodiny, kohútik pod umývadlom, hrebeň v ruke, slnko na nočnej oblohe, rozdielne papuče.*

6 Úloha sa zaoberá zrkovou diferenciáciou písmen **m**, **n**, ktoré si žiaci často mýlia. Písmená vyhľadávajú v texte o myšiacikovi Miškovi tak, ako idú za sebou.

Upozornenie pre učiteľa: Učiteľ vysvetlí žiakom, aby písmená podčiarkovali striedavo. Žiaci nevyhľadávajú najprv všetky písmená **m** a potom **n**.

Radostná správa (s. 4 – 5)

1 Návnik očných pohybov. Žiaci čítajú v rade písmen len najväčšie písmená v smere zľava doprava. Týmto cvičením precvičujeme zároveň pozornosť i zrkovú diferenciáciu.

2 Čítanie textu. Text je z hľadiska žánru plagátom, ktorý obsahuje konkrétne informácie a je podaný čitateľovi zábavnou formou.

Odporúčanie pre učiteľa: Umelecké mená artistov môžu byť pre slabších čitateľov pri čítaní náročné. Bolo by vhodné tieto mená napísať na tabuľu a vopred spoločne precvičiť.

Túto správu žiaci môžu prečítať aj formou dramatizácie (ako bubeníci v minulosti oznamovali správy).

3 Cvičenie očných pohybov a postrehu.

4 Úloha je zameraná na porozumenie textu.

Odporúčanie pre učiteľa: Úlohu môžu riešiť žiaci samostatne. Ak má žiak problémy s priradením činnosti k pomenovaniu zvierata, vráti sa späť k textu, kde si informáciu vyhľadá.

5 Žiaci pracujú so slovami z textu.

Odporúčanie pre učiteľa: Slová odporúčame vytlieskať, aby žiaci správne určili slabiky, ktoré majú prehodiť.

6 Úloha využíva predchádzajúce vedomosti a orientáciu v čase.

7 Úloha rozvíja logické uvažovanie, integráciu a interpretáciu získaných informácií.

Odporúčanie pre učiteľa: Úlohu môžeme realizovať aj v skupinách.

Zrodenie chleba (s. 6 – 7)

1 Návčik očných pohybov. Žiaci prečítajú vetu bez medzier medzi slovami po slabikách. Obsah vety by mali postrehnúť zrakom a sluchom bez učiteľovho upozornenia. Po prečítaní čiarou oddelia jednotlivé slová.

2 Text je zostavený z poprehadzovaných viet.

Odporúčanie pre učiteľa:

– Prvé čítanie: Žiaci nahlas prečítajú jednotlivé vety.

– Druhé čítanie: Žiaci si prečítajú text potichu a uvažujú nad poradím viet.

Šikovnejší žiaci si môžu poradie viet očíslovať ceruzou.

– Tretie čítanie: Je zamerané na určenie správneho poradia viet.

– Štvrté čítanie: Žiaci čítajú vety súvislo v správnom poradí.

3 Úloha využíva predchádzajúce vedomosti (prírodoveda). Taktiež rozvíja zrakovú diferenciaciu a postreh.

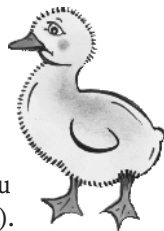
Upozornenie pre učiteľa: Medzi správne odpovede patrí aj *zemiaková omáčka* a *fazuľová polievka* (v príprave jedla môže byť použitá aj múka).

4 Úloha precvičuje porozumenie textu, postreh a zrakovú diferenciaciu.

5, 6 Žiaci tu využijú poznatky z prírodovedy a vlastné skúsenosti.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ vysvetlí rozdiel medzi jednotlivými druhmi chleba a upozorní na tie druhy chleba a pečiva, ktoré sú zdravšie.

O škaredom húsatku (s. 8 – 9)

1 Nácvik očných pohybov.

Odporúčanie pre učiteľa:

1. Žiaci sledujú očami smer šípky podľa inštrukcie.
2. Žiaci ukazovákou prechádzajú po čiare v smere šípky od začiatku až po koniec (tento úkon je potrebné vykonať pomalším tempom).
3. Žiaci farebnou ceruzou obľahujú čiaru v smere šípky od začiatku až po koniec (čiaru môžu obľahnúť viacerými farbami).

Upozornenie pre učiteľa: Hyperaktívni žiaci majú tendenciu tieto úlohy riešiť veľmi rýchlo, preto si treba všimnúť pozornejšie ich prácu.

2 Čítanie textu. Žiaci sa striedajú v čítaní po kratších úsekoch. Ostatní zrakom sledujú text.

Odporúčanie pre učiteľa: Žiaci text môžu prečítať aj inou formou, napr. hlasné čítanie v skupinách: prvú stranu čítajú všetci chlapci a druhú stranu všetky dievčatá. Tento text je založený na motívy rozprávky H. Ch. Andersena. Učiteľ zistí, či to žiaci postrehli, a diskutuje s nimi, akých autorov rozprávok poznajú a prečo niektoré rozprávky nemajú autora.

3 Žiaci navrhnu nadpis rozprávky a doplnia ho nad text.

Odporúčanie pre učiteľa: Žiaci môžu porovnať originálny príbeh od H. Ch. Andersena s príbehom v pracovnom zošite a vymenovať rozdiely.

4 Žiaci odpovedajú na otázky celou vetou.

Odporúčanie pre učiteľa: Odporúčame pracovať v skupinách. Každý žiak v skupine je jej rovnocenným reprezentantom a je zodpovedný za plnohodnotnú odpoveď.

5, 6 Úlohy sú zamerané na orientáciu v texte. Žiaci pri tichom čítaní vyhľadávajú a podčiarkujú dané tvary slov. V úlohe 5 môžu použiť vždy inú farbu.

Upozornenie pre učiteľa: Slovo *flakaté* sa nachádza v texte aj v inom tvare.

7 Tvorivá úloha – žiaci verbálne i neverbálne vyjadrujú svoju predstavu, ako by mohol príbeh pokračovať.

8 *Odporúčanie pre učiteľa:* Slovo *zronené* je vhodné vysvetliť spoločne a všetci žiaci ho vyjadria mimikou, gestom alebo pohybom.

9 Žiaci na predchádzajúcej strane dokreslia húsatku flaky.

Kaktus (s. 10 – 11)

1 Nácvik očných pohybov. Žiaci vyhľadávajú v smere zľava doprava písmeno **B** a následne podčiarkujú slová: HAD, OSA, PARA.

2 Čítanie textu *Kaktus*.

Odporúčanie pre učiteľa: Žiaci čítajú text pošepky individuálne. Po prečítaní textu žiakmi číta text učiteľ so zámerne urobenými chybami v niektorých slovách.

Úlohou žiakov je pri chybnom slove klopnúť na stôl. Učiteľ chybné slovo prečíta správne. Cvičíme pozornosť a postreh.

3 Žiaci si precvičujú orientáciu v texte. Žiaci pri tichom čítaní vyhľadávajú slovo kaktus.

Odporúčanie pre učiteľa: Vhodné je, aby si žiaci slovo kaktus v texte podčiarkli.

4 Žiaci neverbálne – mimikou, gestom a pohybom tela vyjadrujú svoju predstavu zvädnutého kaktusu.

5 Žiaci odpovedajú na otázky a zdôvodňujú svoje tvrdenia. Využívajú pritom svoje vedomosti a skúsenosti. Zároveň si rozširujú slovnú zásobu a zdokonaľujú sa vo vyjadrovacích schopnostiach – formulujú vysvetlenie.

6 Úloha zdokonaľuje orientáciu v texte. Porozumenie nájdenej vete žiak vyjadrí v kresbe.

Odporúčanie pre učiteľa: Nájdenu vetu je vhodné nahlas prečítať pred kreslením.

O Červenej baretke (s. 12 – 13)

1 Návčik očných pohybov.

Odporúčanie pre učiteľa:

1. Žiaci najskôr sledujú očami rovnaký typ čiary. Potichu skladajú písmená do názvov: MALÝ VOZ, ORION. Názvami doplnia vetu.

2. Žiaci farebnou ceruzou obľahujú rovnaký typ čiary v správnom smere od začiatku až po koniec (čiaru je vhodné obťiahnuť viacerými farbami).

Upozornenie: Sledujeme prácu hyperaktívnejších žiakov.

2 Čítanie textu *O Červenej baretke*.

Odporúčanie pre učiteľa: Text žiaci môžu prečítať:

– nahlas v trojiciach (vhodné je vytvoriť trojicu, v ktorej sa bude nachádzať aj slabší čitateľ),

– formou tichého individuálneho čítania.

3 Žiaci sa zdokonaľujú v orientácii v texte. Vyhľadávajú slová, ktorých čítanie si polohlasne nacvičia.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ zisťuje slová, ktoré sa žiakom čítali ťažko. Vypíše slová na tabuľu a precvičí ich čítanie.

4 Žiaci podľa textu vyhľadávajú a vyfarbujú v obrázku správne odpovede. Pri správnom vyfarbení vznikne obrázok košíka.

Odporúčanie pre učiteľa: V „košíku“ sa nenachádza slovo *syr*. Učiteľ môže doplniť úlohu: Zisti, ktorá potravina pre dedka sa vo vzniknutom košíku nenachádza.

5 Žiaci vyhľadávajú vetu a precvičujú si orientáciu v texte.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ so žiakmi formou diskusie poukáže na nevhodné (agresívne, sebecké, násilné) spôsoby správania sa žiakov medzi sebou, ktoré bývajú potrestané.

6 Úloha zameraná na rozvoj fantázie, predstavivosti a verbálnej pohotovosti.
Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ zapája predovšetkým žiakov so slabšími komunikatívnymi schopnosťami.

7 Žiaci doplnia názov rozprávky.

Odporúčanie pre učiteľa: Žiaci porozprávajú klasický príbeh rozprávky (režazovou formou) a nájdu rozdiely medzi textami.

8 Úloha zameraná na medzipredmetové vzťahy.

Žiaci využívajú vlastné skúsenosti a vedomosti.

Mráčik (s. 14 – 15)

1 Nácvik očných pohybov. Žiaci čítajú v rade písmen len hrubo vytlačené písmená v smere sprava doľava. Správnym prečítaním písmen v správnom poradí vznikne slovo *nezbedník*. Touto úlohou precvičujeme pozornosť a zrakovú diferenciaciu.

2 Čítanie básne *Mráčik*.

Odporúčanie pre učiteľa: Žiaci môžu básne čítať rôznymi spôsobmi, napr.: prvá strofa – dievčatá, druhá strofa – chlapi, tretia strofa – všetci spolu.

3 Práca s textom. Žiaci vysvetľujú farebné slovné spojenia vlastnými slovami. Vyjadrujú svoj názor. Úloha slúži ako spätná väzba pre učiteľa, či pochopili obsah básne.

Upozornenie pre učiteľa: Učiteľ venuje pozornosť slovnému spojeniu *slzy šťastia*. Vysvetlí žiakom, že človek môže plakať, aj keď je šťastný (pozitívne emócie).

4 Práca s emóciami. Žiaci emocionálne podfarbeným hlasom interpretujú básneň.

5 Úloha zameraná na zrakovú diferenciaciu a orientáciu v texte. Žiaci vyhľadajú hrubo vytlačené písmená, ktoré skladajú do slov. Vznikne 6 slov: *obor, svet, holú, kazí, sova, sadá*.

6 Práca s textom. Žiaci nepoznajú termín *rým*, ani ho nezavádzame.

Odporúčanie pre učiteľa: Odporúčame pracovať v dvojiciach.

7 Práca s pocitmi. Žiaci kresbou vyjadria, ako sa cítia.

8 Žiaci trénujú tvorivosť. Precvičujú si aj svoju slovnú zásobu.

Odporúčanie pre učiteľa: Odporúčame ako samostatnú prácu. Najkrajšie, najvtipnejšie rýmy (nepoužívame tento termín!) žiaci napíšu na tabuľu.

9 Žiaci si precvičujú pozornosť, slovnú zásobu i tvorivosť.

Odporúčanie pre učiteľa: Odporúčame úlohu riešiť spoločne. Ukryté slová:

neboráčik – *nebo, ráčik, oráč*

dáždnikmi – *dni, nik, dá, mi*

hľadí – *lad, hľa*

konečne – *kone*

zrazu – *raz, zraz*

vraj – *raj*

Kačky (s. 16 – 17)

1 Nácvik očných pohybov, pozornosti a zrakového rozlišovania.

Odporúčanie pre učiteľa: Odporúčame dodržiavať nasledovný postup:

1. žiaci sa spoločne oboznámia so znakmi,
2. žiaci správne priradia písmeno pod znak,
3. žiaci dešifrované slovo správne prečítajú.

2 Čítanie textu Kačky.

Odporúčanie pre učiteľa: 1. Striedavé čítanie – najskôr číta učiteľ štyri vety a potom všetci žiaci ďalšie štyri vety. 2. Žiaci čítajú text nahlas frontálne.

Po druhom čítaní učiteľ zisťuje, ktoré slová sú žiakom neznáme.

3, 4 Práca s textom a jeho porozumenie. Žiaci zistia z textu a vlastných skúseností príčiny vyhynutia kačiek a včielok. Snažia sa ich sformulovať do viet.

Odporúčanie pre učiteľa: Odporúčame pracovať s celou triedou spoločne.

5 Práca s emóciami. Žiaci vyberajú vhodné slová, ktoré vyjadrujú ich pocit z prečítaného príbehu.

6 Orientácia v texte. Žiaci si precvičujú pozornosť pri čítaní textu.

7 Žiaci pracujú samostatne. Pri práci si môžu pomáhať textom. Úloha sa zaoberá pozornosťou a čítaním s porozumením.

Čarovné slovíčko (s. 18 – 19)

1 Nácvik očných pohybov a zrakovej diferenciacie. Žiaci čítajú najskôr veľké písmená potom malé. Vzniknuté slová napíšu.

2 Nácvik očných pohybov, pozornosti a postrehu vo vetách. Čítanie textu.

Odporúčanie pre učiteľa: 1. Polohlasné čítanie. 2. Hlasné čítanie – individuálne.

3, 4, 5 *Odporúčanie pre učiteľa:* Učiteľ formou diskusie so žiakmi vysvetlí pravidlá slušného správania. Žiaci ústne, potom písomne odpovedajú na otázky. (Čarovné slovíčka: dakujem, nech sa páči, vďaka, prosím...)

6 Spätná väzba pre učiteľa. Úlohou žiakov je správny výber a poradie. Precvičujeme orientáciu v texte, príp. pamäť.

O namyslenej Helenke (s. 20 – 21)

1 Nácvik očných pohybov.

Odporúčanie pre učiteľa:

1. Žiaci ukazovákou prechádzajú po čiare v smere šípky od začiatku po koniec (tento úkon je potrebné vykonať pomalším tempom). Zároveň očami sledujú písmená v správnom poradí.
2. Žiaci farebnou ceruzou putujú po čiare v smere šípky od začiatku po koniec.

Upozornenie pre učiteľa: Učiteľ sleduje prácu hyperaktívnych a hypoaktívnych (výrazne pomalých) žiakov.

2 Čítanie textu *O namyslenej Helenke*.

Odporúčanie pre učiteľa: Čítanie v skupinách – v dvojiciach.

3, 4 Práca s textom. Žiaci zisťujú z textu a vlastných skúseností príčinu zmiznutia topánok.

5 Žiaci vyfarbujú len plochy s tými vlastnosťami, ktoré Helenka *mala*. Po vyfarbení vznikne obrázok topánky.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ so žiakmi formou diskusie porovnáva pozitívne a negatívne vlastnosti ľudí.

6 Orientácia v texte na podklade porozumenia obsahu vety.

7 Žiaci sa učia hodnotiť seba samých. Hľadajú pozitívne aj negatívne vlastnosti.

8 *Odporúčanie pre učiteľa:* Učiteľ žiakom vysvetlí ponaučenia vhodným spôsobom. Spoločne poukážu na dôsledok negatívnych vlastností pre človeka (strata kamarátov, strata dôvery, výsmech...).

Princezná a sedem trpaslíkov (s. 22 – 23)

1 Návnik očných pohybov, pozornosti a zrakového rozlišovania. Žiaci správne skladajú poprehadzované slabiky do slov.

2 Čítanie textu *Princezná a sedem trpaslíkov*.

Odporúčanie pre učiteľa:

1. Učiteľ číta text nahlas a robí zámerne chyby v niektorých slovách. Žiaci text sledujú očami. Úlohou žiakov je pri chybnom slove tlesknúť a následne ho správne prečítať. Cvičia si tak pozornosť a postreh.

2. Hlasné frontálne čítanie.

3 Žiaci spoločne vysvetľujú význam slovných spojení a obohacujú si slovnú zásobu.

4 Žiaci pracujú samostatne. Učiteľ sleduje prácu žiakov s textom.

5 Odporúčame pracovať spoločne s celou triedou. Žiaci ústne odpovedajú na otázky podľa obsahu textu.

6 Tréning neverbálnej komunikácie. Žiaci vyjadrujú pohybom a mimikou rôzne remeslá.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ aktívne zapája do hry najmä tichých, utiahnutých a málo aktívnych žiakov. Aktivita môže mať formu známej „hry na remeselníkov“.

7 *Odporúčanie pre učiteľa:* Ak žiaci nepoznajú pieseň *Ide furman dolinou*, môžu si zaspievať inú pieseň, v ktorej sa spieva o nejakom remesle (*Pec nám spadla, Kominár, Bol jeden gajdoš, Kováč kuje...*).

8 Úloha je vhodná pre skupinovú prácu. Žiaci určujú správnu vetu podľa obsahu textu. Precvičujú si čítanie s porozumením i pamäť.

Pôvabné letné ráno (s. 24 – 25)

1 Návčik očných pohybov. Žiaci správne skladajú slabiky do slov zľava doprava.

2 Čítanie textu *Pôvabné letné ráno*.

Odporúčanie pre učiteľa:

1. Hlasné individuálne čítanie slabších žiakov, ostatní žiaci sledujú text očami, prípadne si čítajú polohlasno.
2. Spoločné frontálne hlasné čítanie.

Po prečítaní textu žiaci slovne porovnávajú letný deň a zimný deň pomocou hlavných rozlišovacích znakov leta a zimy.

3 Úloha je vhodná na samostatnú prácu žiakov s textom.

4 Žiaci spoločne vysvetľujú význam slovného spojenia a hľadajú ho v texte.

Odporúčanie pre učiteľa: Žiaci môžu skúsiť nahradiť slovo *vlial* inými slovami (*fúkol, vdýchol...*). Učiteľ vysvetlí žiakom, že význam slovného spojenia sa nezmení.

5 Práca s textom.

Odporúčanie pre učiteľa: Odporúčame pracovať v dvojiciach (sused so susedom).

6 Žiaci správne skladajú slová do vety. Cvičíme očné pohyby, priestorovú orientáciu a pozornosť.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ venuje pozornosť žiakom so slabšou priestorovou orientáciou. Žiaci si môžu vetu vyhľadať v texte.

Oznam (s. 26 – 27)

1 Návčik očných pohybov a zdokonaľovanie pozornosti. Žiaci v rade písmen hľadajú zľava doprava názvy slovenských hradov a zámkov a opravujú v nich chyby: *Spíšský hrad, Smolenický zámok, Bratislavský hrad, Beckov*. Názvy správne napíšu.

2 Čítanie textu *Oznam*.

Odporúčanie pre učiteľa: Odporúčame skupinové čítanie: chlapci čítajú otázky, dievčatá odpovede; úvod a program výletu čítajú žiaci spolu.

3 Práca s textom.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ učí žiakov sledovať presnú postupnosť deja. Žiaci trénujú pozornosť a čítanie s porozumením.

4, 5 Práca s textom. Žiaci verbálne vyjadrujú odpovede na otázky (ústne a potom aj písomne), pričom ich učiteľ vedie k tvorbe rozvitých viet.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ zapája do odpovedí žiakov so slabšími komunikačnými schopnosťami.

6 Práca so schematickou mapou. Trasu výletu žiaci vyfarbia podľa postupnosti deja. Cvičia si priestorovú orientáciu, pozornosť a rozširujú si slovnú zásobu. Žiaci si môžu pomôcť úlohou č. 3.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ venuje pozornosť žiakom so slabšou priestorovou orientáciou.

O dobrej piecke na zimu (s. 28 – 29)

1 Nácvik očných pohybov. Žiaci správne oddeľujú slová v jednoliatej vete postupne zľava doprava. Vetu následne napíšu správne.

2 Čítanie textu *O dobrej piecke na zimu*.

Odporúčanie pre učiteľa: Text odporúčame prečítať:

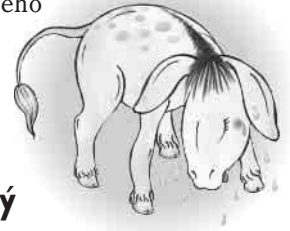
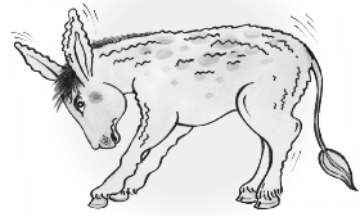
- nahlas spolu s učiteľom (učiteľ upozorní žiakov na význam správneho modulovania hlasu pri priamej reči),
- nahlas v trojiciach (vhodné je vytvoriť trojicu, v ktorej sa bude nachádzať aj slabší čitateľ).

3 Žiaci vyhľadávajú vo vetách chybné slová a nahrádzajú ich správnymi slovami podľa textu. Úloha je zameraná na postreh, pamäť, priestorovú orientáciu a pozornosť.

4 Práca s textom. Žiaci verbálne vyjadrujú význam slovného spojenia *chytili sa rozumu* a vyberajú správnu odpoveď.

5 Žiaci čítajú text s citovým zafarbením. Znázorňujú drkotanie zubami, trasenie sa od zimy, hĺkanie.

6 Žiaci hádajú názov pesničky (*Pec nám spadla*).

Líška hrdzavá – Myš domová – Zajac poľný

(s. 30 – 31)

1 Nácvik očných pohybov. Žiaci správne skladajú poprehadzované písmená, ktoré sú v rôznom smere postupne zľava doprava. Vzniknuté slovo *Pomotance* napíšu.

2 Čítanie textu. Text obsahuje tri krátke charakteristiky zvierat. Žiaci správne priradujú názvy článkov s pomenovaním zvierata k príslušnému textu.

Odporúčanie pre učiteľa: Odporúčame text prečítať:

1. Tiché čítanie.

2. Hlasné čítanie v skupinách:

- prvú časť – dievčatá (chlapci sledujú text očami),
- druhú časť – chlapci (dievčatá sledujú text očami),
- tretiu časť – všetci spoločne.

Po prečítaní žiaci spoločne podľa charakteristických znakov spájajú správny nadpis článku s príslušnou časťou textu.

3 Práca s textom. Žiaci verbálne porovnávajú tvar, dĺžku, sfarbenie chvosta uvedených zvierat a stručne napíšu svoju odpoveď.

4, 5 Žiaci ústne odpovedajú na otázky. Určujú podľa textu, ktoré zvieratá sú pre človeka užitočné a ktoré nebezpečné. Využívajú vlastné skúsenosti a vedomosti. V skratke si údaje zapíšu.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ zapája do odpovedí žiakov so slabšími vyjadrovacími schopnosťami. Žiaci môžu rozprávať aj o iných zvieratách, ktoré sú pre človeka užitočné, resp. nebezpečné.

6 Úloha je vhodná na samostatnú prácu. Žiaci využívajú poznatky z prírodovedy a správne vyfarbujú názov potravy podľa zadania. Cvičia si pamäť, orientáciu v texte a aplikujú vlastné vedomosti.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ upozorní žiakov, že si môžu pomôcť textom. Pomáha žiakom so slabšími orientačnými schopnosťami.

7 Žiaci neverbálne – pohybom, zvukom a mimikou – znázorňujú zviera, ktoré majú radi.

Odporúčanie pre učiteľa: Ak poznajú žiaci nejakú pesničku o zvierati, môžu si ju spoločne zaspievať (napr.: *Na dvore býva sliepočka naša; Dú kravičky, dú; Zjedzte ma vlčky, zjedzte; Pri Prešporku na Dunaji...*).

Lev (s. 32 – 33)

1 Návčik očných pohybov. Žiaci správne čítajú slová v smere zhora dolu.

2 Návčik čítania ťažších viacslabičných slov a slovných spojení.

Odporúčanie pre učiteľa: Slová a slovné spojenia je vhodné precvičiť na tabuli v skupinách:

- všetci chlapci,
- všetky dievčatá (čítajú po slabikách, potom celé slová a slovné spojenia),
- učiteľom zvolené skupiny žiakov (jednotlivé rady lavíc),
- frontálne hlasné čítanie z pracovného zošita.

3 Čítanie textu *Lev*.

Odporúčanie pre učiteľa: Text čítame dva razy:

1. Žiaci sledujú text očami a učiteľ ho číta s chybami v niektorých slovách. Úlohou žiakov je pri chybnom slove tlesknúť.

Žiaci prečítajú slovo správne. Cvičíme pozornosť a postreh.

2. Žiaci čítajú text individuálne.

4 Žiaci odpovedajú na otázky podľa obsahu textu. Krátke odpovede napíšu.

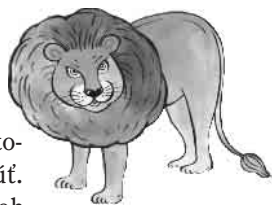
Odporúčanie pre učiteľa: Správne odpovede je vhodné napísať na tabuľu.

5 Práca s textom. Žiaci hľadajú vo vete slová, ktoré do nej významovo nepatria. Úlohou žiakov je nahradiť ich za správne podľa textu. Cvičíme logické uvažovanie a pozornosť.

Odporúčanie pre učiteľa: Úlohu môžu žiaci riešiť spoločne alebo v dvojiciach (slabší žiak s dobrým žiakom).

6 Samostatná tvorivá práca.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ učí žiakov tvoriť rozvité vety a rozširovať si slovnú zásobu.

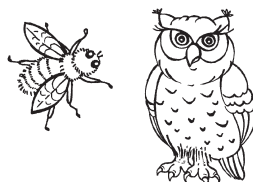

7 Úloha je vhodná ako samostatná práca. Žiaci vyberajú správnu odpoveď z ponúknutých možností.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ môže upozorniť slabších žiakov, že správnu odpoveď nájdu v texte v poslednej časti (nepoužívame termín odsek). Cvičíme priestorovú orientáciu a postreh.

Poznáš zvieratká? (s. 34 – 35)

1 Návnik očných pohybov a postrehu. Žiaci správne skladajú písmená, usporiadané v rôznom poradí a smere, do slov. Vzniknuté slová (*zebra, opica, žirafa*) napíšu.

2 Test – samostatná práca.

Odporúčanie pre učiteľa: Pred samostatnou prácou je vhodné, aby si žiaci najskôr text prečítali potichu alebo nahlas. Učiteľ zistí, či žiaci otázky pochopili, a upozorní ich, aby pri výbere odpovede najprv porozmýšľali, ktorá je správna. Zároveň pomáha slabším čitateľom.

Vyhodnotenie testu je potrebné urobiť **spoločne**. Každý žiak si kontroluje správnosť zakružkovanej odpovede a zapíše si k jednotlivým otázkam 1 bod (správne) alebo 0 bodov (nesprávne). Žiaci si samostatne sčítajú získané body a dozvedia sa, aké majú vedomosti o zvieratkách.

3 Žiaci vyberajú správne slovo do vety (*človeka*).

Význam vety je potrebné žiakom priblížiť.

4 Úloha je vhodná na samostatnú prácu.

Žiaci v teste vyhľadávajú meno zvieráťa, ktoré sa vyskytuje dvakrát (*jeleň*). Cvičenie je zamerané na orientáciu v texte a postreh.

5 Žiaci verbálne opisujú psa. Rozvíjame ich slovnú zásobu a schopnosť ústne opísať objekt.

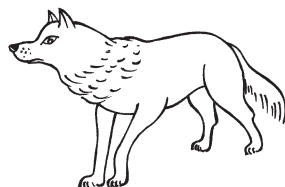
6 Žiaci dopĺňajú slovo *zajko* do názvu knihy.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ môže knihu odporučiť žiakom, aby si ju vo voľnom čase prečítali. Oboznámi žiakov, kde sa dá kniha vypožičať (školská knižnica, mestská knižnica, kamarát...) v okolí ich bydliska. Ak má učiteľ knihu k dispozícii, môže ju žiakom ukázať a prečítať z nej úryvok (motivácia k čítaniu).

7 Formou diskusie sa žiaci navzájom oboznamujú aj s inými rozprávkami o zvieratkách. Učiteľ rozvíja u žiakov kladný vzťah ku knihám a motivuje k čítaniu detskej literatúry.

8 Žiaci dopĺňajú názov zvieráťa do vety tak, aby vzniklo správne prirovnanie.

Odporúčanie pre učiteľa: Žiaci s pomocou učiteľa vysvetlia význam prirovnaní.

Spievajúci strom (s. 36 – 37)

1 Návčik očných pohybov. Žiaci dopĺňajú do slov samohlásky v takom poradí, ako sú uvedené v zátvorke. Po doplnení vetu spoločne prečítajú nahlas.

2, 3 Čítanie textu *Spievajúci strom*.

Odporúčanie pre učiteľa: Text odporúčame čítať:

- nahlas individuálne (slová napísané odzadu sa snažia žiaci plynule prečítať a potom ich správne napíšu do úlohy č. 3 – trénujú si pozornosť pri čítaní),
- skupinovo vo dvojiciach.

4 Dôraz na prácu s textom. Žiaci ústne, podľa svojho názoru, vyjadrujú význam farebne vyznačených slovných spojení.

5, 6 Práca s textom. Úlohy zamerané na logické uvažovanie a pamäť. V úlohe č. 6 žiaci sformulovanú odpoveď aj napíšu.

7 Úloha rozvíja priestorovú orientáciu v texte.

Pohybom (i vzdychom) žiaci znázorňujú bolesť.

8 Žiaci správne vyberajú z ponúknutých možností tie hudobné nástroje, ktoré sa podobajú husliam.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ ukáže žiakom na obrázku hudobné nástroje, aby si žiaci o nich vytvorili správnu predstavu.

9 Žiaci logicky vyberajú správnu odpoveď.

Odporúčanie pre učiteľa: Žiaci si môžu husle so slákom nakresliť.

Strašidelný zámok (s. 38 – 39)

1 Návčik očných pohybov. Žiaci prečiarkujú slabiku *la* v smere zľava doprava za sebou. Po prečiarknutí čítajú slabiky a vzniknuté slová oddeľujú čiarou.

Upozornenie pre učiteľa: Všetky slová sa začínajú na slabiku *stra-*. Odporúčame si slová prečítať viackrát, pretože spoluhlásková skupina *str-* sa žiakom ťažko číta.

2 Čítanie textu *Strašidelný zámok*.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ po prečítaní úvodnej časti textu **upozorní** žiakov, že pri čítaní listu musia byť pozorní, pretože v niektorých slovách chýbajú písmená. Úlohou žiakov je doplniť chýbajúce písmená a slová správne prečítať. Text odporúčame čítať: 1. nahlas frontálne (po návčiku slov s chýbajúcimi písmenami), 2. nahlas individuálne, 3. samostatne potichu.

3 Práca s textom. Žiaci pracujú v dvojiciach. Úloha je zameraná na zrakovú diferenciaciu, priestorovú orientáciu a postreh.

4 Úloha zisťuje poznatky žiakov o vlasti, zároveň učí žiakov rozlišovať fantáziu a skutočnosť.

5 Žiaci pracujú s textom, precvičujú si orientáciu v ňom. (Bytosti: *rytier, ohnivý kôň, biela pani*.)

6 Cvičenie zamerané na rozvoj kultúrnych poznatkov.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ môže žiakom ukázať obrázky najznámejších hradov a zámkov Slovenska (*Bratislavský hrad, Spišský hrad, Trenčiansky hrad, Smolenický zámok, Levický hrad, Nitriansky hrad, Hrad Krásna Hôrka...*). Učiteľ diskutuje so žiakmi o zážitkoch z návštevy týchto kultúrnych pamiatok.

7 Žiaci reprodukovujú príbeh z textu.

Odporúčanie pre učiteľa: Do reprodukcie odporúčame zapájať deti so slabšími komunikatívnymi schopnosťami a slovnou zásobu. Učiteľ ich usmerňuje pri vyjadrovaní. Ak sa žiakom sníval zaujímavý sen, môžu ho porozprávať, nakresliť prípadne vyjadriť pohybom. Učiteľ sleduje:

- obsah reprodukovanej textu,
- správne zachovanú postupnosť deja,
- vyjadrovacie schopnosti žiakov,
- slovnú zásobu žiakov.

Varí sa to, pečie sa to... (s. 40 – 41)

1 Návčik očných pohybov. Žiaci prečiarkujú v rade písmen zvyšné slabiky *ko, cu, bor, aw* a písmeno *x* v smere zľava doprava. Po ich prečiarknutí slová oddeľujú čiarou a spočítajú počet nájdených pomenovaní potravín.

2 Čítanie textu *Varí sa to, pečie sa to...*

Odporúčanie pre učiteľa: Text čítame v dvoch fázach:

1. Nahlas v dvojiciach. V časti textu PRÍSADY a PLNKA sú poškodené slová (chýbajú písmená a slabiky). Pre slabšieho čitateľa je táto časť náročná. Túto časť by mali nahlas čítať zručnejší čitatelia so slabšími. Slabší čitatelia si ju môžu prečítať viackrát.

2. Nahlas individuálne.

3 Práca s textom. Žiaci vypisujú suroviny potrebné na upečenie torty. Využívajú aj vlastné skúsenosti.

4 Žiaci správne triedia suroviny na tekuté a sladké.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ zisťuje, aké chute žiaci poznajú (slané, kyslé, horké, sladké) a čo sa stane s maslom, keď ho zohrejeme (stane sa tekutým).

5 Cvičenie zamerané na pamäť a porozumenie textu.

6 Práca s textom. Cvičenie je zamerané na postreh a pozornosť. V zozname prísad v recepte chýba *čokoláda*.

7 Ide o doplnkovú úlohu. Žiaci sa oboznamujú s kuchárskou knihou a vyhľadávaním receptov.

Upozornenie pre učiteľa: Učiteľ oboznámi žiakov, že recepty si môžu nájsť v časopisoch, na internete i v babičkiných zápiskoch.

8 Práca s kalendárom (*Teo = Teodor, Teofil*).

Sen (s. 42 – 43)

1 Návčik očných pohybov. Žiaci začínajú čítať písmená od písmena **P** pošepky a doplňajú chýbajúce písmená. Nájdu slová POTÔČIKY, RIEKY.

Odporúčanie pre učiteľa: Učiteľ zisťuje, či žiaci vedia, aký je rozdiel medzi potôčikom a riekou.

2 Čítanie textu *Sen*.

Odporúčanie pre učiteľa: Odporúčame text prečítať dvakrát: 1. tiché čítanie, 2. striedavé hlasné čítanie – jednu vetu všetci chlapci a jednu všetky dievčatá.

3 Žiaci pracujú s textom a porozumením textu.

Odporúčanie pre učiteľa:

a) Žiaci najprv pracujú samostatne, pravdivé vety vyfarbia.

b) Učiteľ zisťuje, koľko žiakov správne vyfarbilo vety. Správnu vetu žiaci signalizujú gestom zdvihnutej ruky pri prečítaní konkrétnej vety. Správnym vyfarbením plôch s vetami vzniknú písmená: *á n o*.

Ak sa vyskytne u viacerých žiakov nesprávna odpoveď, správnu odpoveď vyhľadajú v texte.

4 Práca s textom. Žiaci využívajú vlastné skúsenosti a vedomosti.

5 *Odporúčanie pre učiteľa:* Žiaci najskôr prečítajú nahlas vety s vyznačenými slovami. Spoločne vysvetľujú ich význam.

6 Úloha na samostatnú prácu. Žiaci využívajú vlastnú fantáziu na zobrazenie mora.

Odporúčanie pre učiteľa: Odporúčame pohyb mora vyjadriť aj pohybom a zvukom.

Motýlik a jeho kamaráti (s. 44 – 45)

1 Návčik očných pohybov. Žiaci správne čítajú poškodené písmená v smere zľava doprava. Zároveň si cvičia zrkovú diferenciáciu.

Odporúčanie pre učiteľa: Poškodené písmená žiaci opravujú ceruzou.

Vzniknú slová: ZAJAČIK, UŽOVKA, KAPRÍK, VRABČEK.

2 Čítanie textu *Motýlik a jeho kamaráti*. Žiaci by mali byť už v čítaní zručnejší a pohotovejší, preto je text najdlhší.

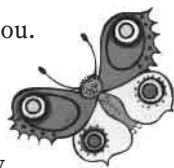
Slúži na posúdenie úrovne čítania s porozumením u jednotlivcov.

Odporúčanie pre učiteľa:

A) Text čítame dvakrát: 1. tiché čítanie, 2. individuálne hlasné čítanie.

B) Reprodukcia textu. Žiaci určujú, s kým sa motýlik stretol, a pritom dodržia presné poradie (*zajko, užovka, kaprík, vrabček*). Žiaci môžu vyhľadať zvieratá v texte a poradie označiť farebne.

3 Úloha je zameraná na orientáciu v texte. Žiaci vyhľadávajú a podčiarkujú vety, ktoré opisujú, ako sa zvieratá pohybujú.

4 Žiaci pohybom znázorňujú jednotlivé zvieratá. Učiteľ zapája do činnosti pohybovo menej obratných žiakov.

Odporúčanie pre učiteľa: Žiaci môžu príbeh zdramatizovať alebo znázorniť kresbou na hodine výtvarnej výchovy.

5 Trénuje sa logické uvažovanie a použitie získaných poznatkov. Učiteľ môže úlohu zadať ako samostatnú prácu. Ak sa v triede vyskytuje viac slabších žiakov, odporúčame pracovať v skupinách.

Odporúčanie pre učiteľa: Formou dialógu žiaci opisujú, ako vyzerajú zvieratá, čím si zdokonaľujú vyjadrovacie schopnosti a obohacujú slovnú zásobu. Učiteľ zapája do dialógu žiakov so slabšími vyjadrovacími schopnosťami.

Chorý jeleň (s. 46 – 47)

1 Návrik očných pohybov. Žiaci skladajú písmená v správnom poradí sprava doľava. Vzniknú slová: *braček, jelenček*.

2 Žiaci čítajú hrubo vytlačené písmená v prvých štyroch vetách. Úloha precvičuje očné pohyby pri čítaní.

Upozornenie pre učiteľa: Žiaci dodržiavajú smer čítania zľava doprava.

3 Čítanie textu *Chorý jeleň*.

Odporúčanie pre učiteľa: Text je náročný na porozumenie, preto odporúčame text čítať dvakrát: 1. frontálne hlasné čítanie, 2. individuálne hlasné čítanie.

Celý text obsahuje zámerne hrubo vytlačené časti slov, ktoré slúžia ako rušivý prvok pri čítaní. Žiaci, ktorí čítajú rýchlo s chybami, musia spomaliť tempo čítania, sústrediť sa a zrakom zachytiť slovo ako celok. Týmto cvičením sa zdokonaľujú v technike čítania. Čítanie je plynulejšie a presnejšie.

4 Každé z uvedených ponaučení, keďže sú náročné na pochopenie, učiteľ rozoberie spoločne so všetkými žiakmi. Spoločnou úvahou vyberú správnu odpoveď (*Nemusí byť pomoc to, čo na prvý pohľad ako pomoc vyzerá*).

5 Žiaci vyberajú obrázok zvierata, ktoré do skupiny nepatrí (*kohút* – je to domáce zviera, ako jediné má krídla). Pri riešení úlohy využívajú vlastné skúsenosti a vedomosti.

6, 7 Úlohy sa zameriavajú na porozumenie a orientáciu v texte.

8 Práca s emóciami a vlastnými skúsenosťami. Žiaci opisujú verbálne i neverbálne svoje vnútorné pocity.

- BAJO, I.: **Pedagogika špecializovaných tried základnej školy**. Bratislava: Univerzita Komenského, 1983, 162 s.
- KEREKRÉTIOVÁ, A. a kol.: **Základy logopédie**. Bratislava: Univerzita Komenského, 2009, 343 s. ISBN 978-80-223-2574-5
- LECHTA, V. a kol.: **Diagnostika narušenej komunikačnej schopnosti**. Martin: Osveta, 1995, 267 s. ISBN 80-88824-18-4
- MATĚJČEK, Z.: **Dyslexie – specifické poruchy čtení**. Jinočany: Vydavatelství H&H, 1995, 269 s. ISBN 80-85787-27-X
- Metodický pokyn č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy, Príloha č. 4 k Metodickému pokynu č. 7/2009-R.
- MIKULAJOVÁ, M. – DUJČÍKOVÁ, O.: **Tréning fonematického uvedomovania podľa D. B. El'konina**. Bratislava: Dialóg, 2001, 83 s. ISBN 80-968502-1-0
- OBERT, V.: **Detská literatúra a čitateľský rozvoj dieťaťa**. Bratislava: LITERA, 1998, 263 s. ISBN 80-88894-07-7
- SELIKOWITZ, M.: **Dyslexie a jiné poruchy učení**. Praha: Grada, 2000, 136 s. ISBN 80-7169-773-7
- ŠKODOVÁ, E. – JEDLIČKA, I. a kol.: **Klinická logopedie**. Praha: Portál, 2003, 612 s. ISBN 80-7178-546-6
- Zákon č. 245/2008 Z. z. z 22. mája 2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 55, ods. 4.
- ZELINKOVÁ, O.: **Dyslexie v předškolním věku?** Praha: Portál, 2008, 197 s. ISBN 978-80-7367-321-5
- ZELINKOVÁ, O.: **Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program**. Praha: Portál, 2001, 207 s. ISBN 80-7178-544-X
- ZELINKOVÁ, O.: **Poruchy učení**. Praha: Portál, 2003, 263 s. ISBN 80-7178-800-7

Nácvičná tabuľka p

↑	páka	pani	pena	pero	pole	pozor	puma	pučí
→	pichá	píše	pilot	pýta	potok	pumpa	panák	popol
	papuče	palica	ploty	plochý	plátno	plameň	prosí	proti
	mapa	lupa	lopta	kope	lampa	opora	kopyto	opera
	sopka	lipka	lúpať	kopec	chlpy	prsty	súper	chlapi
↑	padá	podá	padák	padne	pôjde	plod		
→	predok	predaj	prúdy	drepy	pochod	spodok		
	podnik	problém	príbeh	perinbaba	pôvab	prebudil		
	dopadá	podbiť	odpadá	predbehol	podbeť	podoba		

Nácvičná tabuľka m, n

mapa	malá	moja	more	muchá	múka	misa	mäso
zima	jama	Samo	jeme	samé	komu	dymí	domy
komár	rámik	motúz	model	makové	motyka	murári	kamera
dátum	lampa	jamka	čičmy	vesmír	kostým	kompót	kamzík
rámček	diplom	jarmok	muškát	gombík	slamka	mravec	stromy

naša	nebo	nosí	noha	nula	nuda	núka	ničí
Jana	seno	kone	pani	rany	nožík	nápad	konár
gunár	bubon	betón	kanál	nanuky	koleno	banány	Darina
pinka	letné	pyšná	vážny	narcis	benzín	balkón	cencúl
černoch	kondor	vankúš	cesnak	gaštan	paplón	šarkan	hrnček

meno	nemá	mení	mína	melón	komín	nedám
malina	medená	semeno	domino	Monika	minule	meniny
minca	menší	zimné	jemný	mrena	magnet	montér
mlynček	muflón	múčnik	pomník	zoznam	manžel	mračno
zmeniť	mrznú	plním	nezmar	smädný	komnata	nemožná

Nácvičná tabuľka

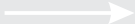
ia, ie, iu, ô

viaže	piaty	riasa	riava	ziape	chodia	polia	vozia
biely	miesi	diera	lieta	rieka	niečo	vedie	pávie
babiu	mýšiu	cudziu	páviu	hadiu	tenšiu	osliu	lepšiu
vôňa	vôľa	tôňa	bôby	kôra	môže	bôčik	dôkaz

čiapka	liečiť	kôrka	tretiu	piesok	mesiac	vôbec
kreslia	trieda	žiačka	menšiu	dôkaz	mäsiar	hôrka
prievan	môstik	kuráciu	desiata	bielizeň	jahôdka	väčšiu
beriete	Vianoce	mierová	vezieme	mačiatko	nevôľa	hovädziu
najlepšiu	nešťastie	riaditeľ	dôvtipný	priehrada	rozliata	liečenie

Autorky pracovného zošita **Mimočítankové čítanie** pôsobia ako špeciálne pedagogičky v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Malackách, kde sa venujú diagnostike a reedukácii vývinových porúch učenia (dyslexie, dysortografie, dysgrafie a dyskalkúlie).

Na základe skúseností, ktoré získali počas špeciálno-pedagogickej práce, ale aj z dôvodu neustále narastajúceho počtu žiakov, ktorí majú ťažkosti s technikou čítania a s čítaním s porozumením, sa rozhodli zostaviť pracovný zošit **Mimočítankové čítanie** (1. vydanie 2008) obsahujúci pracovné dvojstrany, na ktorých si žiaci prostredníctvom očných cvikov, rôznych foriem čítania zaujímavých textov, ako aj riešením úloh súvisiacich s prečítaným textom i skúsenosťami žiakov zdokonaľujú techniku čítania, čítanie s porozumením a prácu s textom v rozličných formách (verbálne, neverbálne, dramatizáciu...).

PaedDr. Dana Kovárová pracuje v CPPP a P od roku 1997 ako špeciálny pedagóg (logopéd, somatopéd, psychopéd). Okrem diagnostiky vývinových porúch učenia pracuje aj ako logopedička. Od roku 2004 je riaditeľkou centra.

Mgr. Alena Kurtulíková pracuje v CPPP a P od roku 2004 ako špeciálny pedagóg (somatopéd), venuje sa diagnostike a reedukácii porúch učenia. Pracovala aj ako špeciálny pedagóg v špeciálnej triede pre deti s poruchami učenia.